

Rozhledy matematicko-fyzikální

Bohumil Vybíral

Ceny PRÆMIUM BOHEMIÆ 2007

Rozhledy matematicko-fyzikální, Vol. 83 (2008), No. 1, 52–56

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/146239>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2008

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.



This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

probíhají v epitaxních nanovrstvách. Oba laureáti Nobelovy ceny za fyziku pro rok 2007 jsou na obr. 2 a obr. 3.

Literatura

- [1] Sodomka, L., Sodomková, Mag.: *Nobelovy ceny za fyziku*. SetOut, Praha, 1997, s. 103.
- [2] Sodomka, L., Sodomková, Mag., Sodomková, Mar.: *Kronika Nobelových cen II*. Adhesiv, Liberec, 2002, s. 24.
- [3] Sodomka, L., Sodomková, Mag., Sodomková, Mar.: *Kronika Nobelových cen*. Knižní klub, Praha, 2004, s. 82.
- [4] von Ardenne, M. et al.: *Efekte der Physik und ihre Anwendungen*. VEB Deutscher Verlag der Wissenschaften, Berlin, 1988.
- [5] Sodomka, L.: Fundamentals ideas for nanofiber theory I. Strutex. In: *Sborník 12. mezinárodní konference*, Liberec, 2006, s. 199.
- [6] Sodomka, L.: Nanovlákná, struktura, vlastnosti, technologie, použití. *Vlákná a textil* **13**, 3 (2006), s. 78.
- [7] Sodomka, L.: Nová éra elektroniky, spintronika. *MFI* **16**, 1 (2006), s. 30.
- [8] <http://www.nobel.se/physics/2007>
- [9] <http://www.nobel.se/chemistry/2007>
- [10] <http://www.nobel.se/physiologyandmedicine/2007>
- [11] Mende, D., Simon, G.: *Physik, Gleichungen und Tabellen*. VEB Fachbuchverlag, Leipzig, 1983, s. 355.
- [12] Sodomka, L.: *Základy fyziky pro aplikace, 2. díl, 3. díl*. Adhesiv, Liberec, 2004, CD.
- [13] Sodomka, L., Fiala, J.: *Fyzika a chemie kondenzovaných látek 1, 2*. Adhesiv, Liberec, 2003, 2004.

Ceny PRÆMIUM BOHEMIÆ 2007

Bohumil Vybíral, Univerzita Hradec Králové

Nadace Bohuslava Jana Horáčka Českému ráji letos již posedmé ocenila studenty – výrazné talenty, kteří v roce 2007 s úspěchem reprezentovali Českou republiku na světových přírodovědných olympiádách. Jde o 20 studentů, kteří dosáhli výrazných úspěchů na mezinárodní fyzikální olympiádě, mezinárodní chemické olympiádě, mezinárodní biologické olympiádě, mezinárodní matematické olympiádě a na mezinárodní olympiádě v informatice.

Ceny *PREMIUM BOHEMIÆ* udělované studentům mají dvě složky: finanční odměnu (ta se v posledních třech letech podle míry dosaženého úspěchu pohybovala ve výši od 5 do 30 tisíc Kč) a symbolickou ve formě medaile Bohuslava Jana Horáčka, která je podle dosaženého úspěchu na soutěži zlatá, stříbrná nebo bronzová. V letech 2001 až 2007 Nadace udělila studentům již 151 cen v celkové výši téměř tří milionů Kč. Příznačné je, že z těchto 151 cen získali mladí fyzici nebo matematici (včetně oboru programování, který je u nás k matematice přiřazen) celkem 96 cen (tedy 63,6 % z celkového počtu).



Obr. 1a: Část studentů oceněných cenami *PREMIUM BOHEMIÆ* v roce 2007

Jakých úspěchů dosáhli čeští studenti na světových olympiádách v roce 2007? Mezinárodní fyzikální olympiáda, v pořadí již 38., se konala v íránském Isfahánu a účastnilo se jí 323 studentů ze 73 států všech kontinentů. Našich pět studentů dosáhlo vynikajícího úspěchu získáním dvou zlatých, jedné stříbrné a dvou bronzových medailí. Při neoficiálním hodnocení zastoupení států Evropské unie naši studenti dopadli vedle studentů z Německa a Francie úplně nejlépe. Chemie měla letos 39. ročník mezinárodní olympiády – soutěž se konala v Moskvě za účasti 256 studentů ze 68 států. Čtyři čeští studenti získali tři medaile – dvě stříbrné a jednu bronzovou. Letošní 18. mezinárodní biologickou olympiádu hostila Kanada. Zúčastnila se jí čtyřčlenná družstva ze 49 států. Naši čtyři studenti přivezli dvě medaile – jednu stříbrnou a jednu bronzovou. Nejstarší mezinárodní olympiáda – matematická – měla letos již 48. ročník. Ko-

ZPRÁVY

nala se v Hanoji, ve Vietnamu, za rekordní účasti 520 studentů z 93 států všech kontinentů. Šestičlenné české družstvo bylo úspěšné ziskem pěti bronzových medailí a jednoho čestného uznání. Mezinárodní olympiáda v informatice měla letos 19. ročník a hostilo ji chorvatské hlavní město Záhřeb. Olympiády se zúčastnilo 285 soutěžících ze 77 států. Čtyři čeští studenti přivezli čtyři medaile – tři stříbrné a jednu bronzovou.



Obr. 1b: Část studentů oceněných cenami PRÆMIUM BOHEMIÆ v roce 2007

Úspěchy českých studentů na světových přírodovědných olympiádách tedy ziskem dvou zlatých, sedmi stříbrných, deseti bronzových medailí a dvou čestných uznání byly opět pozoruhodné. Někteří studenti byli pro opakovanou účast na olympiádách v různých letech oceněni cenami PRÆMIUM BOHEMIÆ i několikrát. Zcela výjimečného úspěchu např. dosáhl Pavel Motloch, který letos získal cenu za zlatou medaili, loni za bronzovou a předloni za stříbrnou. Mimořádný úspěch zaznamenal i Miroslav Klimoš, který letos získal stříbrnou medaili na mezinárodní olympiádě v informatice a k tomu bronzovou medaili na mezinárodní olympiádě v matematice.

Akt udílení cen se konal jako každoročně dne 4. prosince, v den výročí narození zakladatele Nadace B. J. Horáčka, v zámeckém divadle krásného zámku Sychrov nedaleko Turnova. Slavnosti se zúčastnilo vedení Akademie věd ČR v čele s jejím předsedou prof. V. Pačesem, četní členové Učené společnosti, včetně jejího předsedy dr. J. Grygara, předseda Jednoty českých matematiků a fyziků doc. Š. Zajac a další významní hosté

včetně ředitelů úspěšných škol (vesměs gymnázií). Pozvání přijali také rodiče oceněných studentů.

Motivující pro oceňované studenty je také skutečnost, že akt udílení cen má i významnou druhou část, kdy je oceněna česká vědecká osobnost za významný přínos světovému rozvoji vědy. Letos velkou cenu PRÆMIUM BOHEMIÆ, dotovanou 500 tisíci Kč, získal věhlasný český lékař prof. MUDr. Vladimír Vonka, DrSc. za významný přínos v objasnění virů při vzniku nádorových onemocnění a jejich možné prevenci.

Udílení cen PRÆMIUM BOHEMIÆ představuje kvalitativní změnu v přístupu společnosti zejména k oceňování mladých přírodovědných talentů za jejich osobní úsilí i za reprezentaci. Ceny pro studenty, avšak i pro vyzrálé vědecké osobnosti, znamenají stimul nejen morální, ale i materiální, pro nás všechny ostatní pak obdiv nad šlechetným činem zakladatele Nadace, mecenáše českého národa, filantropa Bohuslava Jana Horáčka, který svým životem ukázal, že pevný postoj, tvrdá práce a překonávání překážek má smysl.



Obr. 2: Student Pavel Motloch při děkovném projevu

Příloha – děkovný projev nejúspěšnějšího studenta Pavla Motlocha

Vážený pane předsedo, vážení členové správní rady, vážení zástupci Akademie věd České republiky, vážení členové Učené společnosti České republiky a Jednoty českých matematiků a fyziků, vážené dámy a vážení pánové!

Dostalo se mi té velké cti vystoupit na tomto slavnostním večeru jménem nás studentů a poděkovat Nadaci Bohuslava Jana Horáčka za udělenou poctu. Pro většinu z nás představuje dnešní večer vyvrcholení našich snah na poli přírodovědných olympiád, snah, které započaly někdy v dávné minulosti. Jsme proto rádi, že můžeme tento večer strávit zde, v příjemném prostředí Sychrovského zámku, za přítomnosti významných osobností české vědy i našich rodičů.

Je jistě malým zázrakem, že v dnešních dobách, kdy se většina lidí ohlíží především na komerční dopady svých činů, se najdou i takoví lidé, jakým byl pan Bohuslav Jan Horáček a jakými jsou lidé z nadace, kterou založil. Tito lidé dávají nám, studentům, najevo, že stále ještě existuje někdo, kdo si všímá naší práce a kdo nám dává naději, že to, co děláme, nezůstane zcela bez odezvy. Proto si uděleného ocenění velice považujeme a mnohokrát za něj děkujeme.

Nejde zde ale pouze o samotné ocenění. Těmto lidem můžeme děkovat i za to, že jsou pro nás inspirací k tomu, abychom se ve spěchu moderního dne zastavili a zamysleli nad tím, jak bychom mohli i my přispět k rozvoji naší malé země a jak bychom mohli pomoci lidem, kteří v ní žijí. Věřím, že působení ve vědě je jednou z takových forem pomoci. I když možná nikdy nedokážeme vykonat pro svou vlast tolik jako pan Bohuslav Jan Horáček, věřím, že tvrdá práce, ke které nás dnešní ocenění motivuje, své plody nakonec přinese.

Tak jako v žádné oblasti lidské činnosti, ani na poli přírodovědných olympiád toho jednotlivec sám mnoho nezmuže. Proto bych na tomto místě rád poděkoval té veliké spoustě lidí, kterým vděčíme za to, že zde, na Sychrovském zámku, dnes můžeme být. Za nás za všechny děkuji především rodičům, kteří se již od počátku snažili dát našemu životu správný směr, dále našim učitelům, inspirujícím a pečujícím, vedoucím národních přírodovědeckých olympiád, přátelům a ještě mnoha dalším. Děkujeme Vám.

Je mi velice líto, že zde s námi pan Bohuslav Jan Horáček již nemůže být, neboť bych jej velice rád poznal. Doufám tedy alespoň v to, kdyby tady mohl být přítomen, tak by měl z nás a našich výkonů upřímnou radost.

Závěrem bych chtěl ještě jednou poděkovat Nadaci za udělenou cenu, která pro nás nepředstavuje pouze ocenění, kterého si velmi vážíme, ale především velké povzbuzení a silný motivační impuls do budoucna.

Děkuji Vám za Vaši pozornost.